

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **T. P.**, zast. Mgr. Petrem Kočím, advokátem se sídlem Na Štáhlavce 1105/16, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti České republiky**, se sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2007, č. j. 1/07-Rk, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2008, č. j. 10 Ca 247/2007 - 49,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2008, č. j. 10 Ca 247/2007 - 49, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 27. 11. 2008, č. j. 10 Ca 247/2007 - 49 (dále jen „rozsudek“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2007, č. j. 1/07-Rk, (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím zamítl ministr spravedlnosti České republiky stěžovatelem podaný rozklad proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 23. 5. 2007, č. j. OSV 44/2007, kterým byla odmítnuta stěžovatelova žádost o zaslání „seznamu všech soudců působících u obecných soudů v ČR, kteří byli v minulosti členy KSČ“ s tím, že Ministerstvo spravedlnosti požadovanými údaji nedisponuje a žádný platný zákon jej neopravňuje podobné informace shromažďovat.

Proti napadenému rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu, v níž uvedl, že požadovaný údaj o členství v Komunistické straně Československa (dále jen „KSČ“)

není citlivým osobním údajem ve smyslu § 4 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zák. č. 101/2000 Sb.“), ale pouze osobním údajem ve smyslu § 4 písm. a) zák. č. 101/2000 Sb., a odkázal v tomto směru i na stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 2. 7. 2007. Připustil, že údaj o členství soudce v KSČ je intenzivním a závažným zásahem do osobnostních práv, avšak soudci jako veřejnému činiteli náleží nižší míra ochrany osobnostních práv než jiným osobám a v této souvislosti odkázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2005, sp. zn. I. ÚS 453/203. Podle jeho názoru je ve veřejném zájmu, aby veřejnost byla informována, kteří soudci obecných soudů spojili svou kariéru se zločinnou a zavrženíhodnou organizací, tj. s KSČ. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil jak napadené rozhodnutí, tak rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 23. 5. 2007, č. j. OSV 44/2007, a zavázal žalovaného, aby mu do tří dnů od právní moci rozhodnutí poskytl seznam všech soudců působících u obecných soudů České republiky, kteří byli v minulosti členy KSČ a nahradil mu náklady řízení.

Žaloba napadla do senátu 10 Ca složeného z Mgr. Jany Brothánkové, JUDr. Jana Ryby, CSc. a JUDr. Ludmily Sandnerové, přičemž předsedkyní senátu byla Mgr. Jana Brothánková.

Stěžovatel dne 23. 8. 2007 v písemném doplnění žaloby uvedl, že vzhledem k povaze rozhodované věci by se z jejího projednávání měli vyloučit ti, kteří byli členové KSČ, aby nebyla porušena zásada *nemo iudex in causa sua*. Podotkl, že mu sice není známo, o které konkrétní soudce se jedná, a proto nemůže vůči nim podat námitku podjatosti, ale domnívá se, že jde např. o Mgr. Janu Brothánkovou a JUDr. Jana Rybu. Zdůraznil, že pokud by rozhodoval o jeho žalobě soudce, který by měl takovou minulost, byl by dán kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

Předsedkyně senátu 10 Ca, kterému věc byla podle rozvrhu práce přidělena, Mgr. Jana Brothánková oznámila dne 3. 9. 2007 předsedovi soudu podle § 8 odst. 3 s. ř. s., že je podjatá ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s., protože před nástupem do funkce soudce vykonávala funkci prokurátora, a to i před rokem 1989 (č. l. 26 spisu). Podle ní je „...objektivně dán zákonný důvod pro její vyloučení z projednávání a rozhodování dané věci, neboť uvedená právní věc se týká práva na informaci o členství stávajících soudců v KSČ před rokem 1989. Již samotná skutečnost, že vykonávala funkci prokurátorky, by mohla vyvolat pochybnost o nestranném rozhodování ve věci pro obecně deklarovanou provázanost prokuratury s KSČ, případně i pro poměr k osobám, jichž by se stěžovatelem požadovaná informace mohla dotýkat“. Protože je předsedkyní senátu 10 Ca, jemuž byla věc přidělena, měl by být podle jejího názoru určen jiný senát, aby nebylo jakkoli zpochybněno rozhodnutí ve věci. Navrhla proto, aby věc projednal senát, který by byl složen podle věku tak, aby byl vyloučen jejich služební či pracovní vztah k státním institucím minulého režimu, a tím spíše jejich případné členství v KSČ před rokem 1989.

Dne 10. 9. 2007 se k podání stěžovatele ze dne 23. 8. 2007 vyjádřil člen senátu 10 Ca JUDr. Jan Ryba tak, že navrhuje, aby byl vyloučen z projednávání věci, protože byl v podání jmenován, jakož i kvůli jeho věku. Dodal, že ve službách státu pracuje od roku 1990. Podle jeho názoru však bude případná námitka stěžovatele zcela bezpředmětná,

pokud by soudci před rokem 1990 nedovršili 18. rok věku. Věc proto „*předložil k určení jiného soudce podle § 8 odst. 1 a 3 s. ř. s.*“.

Předseda Městského soudu v Praze JUDr. Sváček z podnětu předsedkyně senátu 10 Ca Mgr. Jany Brothánkové a člena jejího senátu JUDr. Jana Ryby určil podle § 8 odst. 3 s. ř. s. namísto nich k projednání a rozhodnutí uvedené věci jako předsedu senátu JUDr. Ladislava Hejtmánka a jako dalšího člena senátu Mgr. Martina Kříže (č. l. 28 spisu).

Stěžovatel byl vyrozuměn, že specializovaný senát 10 Ca byl k požadavku stěžovatele ze dne 23. 8. 2007 nově složen z výše uvedených soudců, a byl vyzván, aby uplatnil případné námitky proti jeho složení a sdělil, zda souhlasí s případným rozhodnutím bez jednání.

Na to stěžovatel sdělil městskému soudu, že nesouhlasí s projednáním věci bez nařízeného jednání. Zároveň se ohradil proti složení senátu 10 Ca s tím, že v rozvrhu práce městského soudu jsou jako zastupující senáty k senátu 10 Ca uvedeny senáty 9 Ca a 12 Ca (v tomto pořadí). Pokud by věc měl rozhodovat JUDr. Ladislav Hejtmánek, který působí pouze v senátu 7 Ca, bylo by podle stěžovatele porušeno jeho právo na zákonného soudce. Upozornil, že senát byl složen na základě nejasných kritérií a zjevně bez opory v platném rozvrhu práce.

Z protokolu o jednání založeného na č. l. 48 spisu nevyplývá, že by stěžovatel při jednání vznášel námitku nesprávně složeného senátu či nezákonného soudce.

Městský soud v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudců JUDr. Ludmily Sandnerové a Mgr. Martina Kříže rozsudkem ze dne 27. 11. 2008, č. l. 10 Ca 247/2007 - 49, zamítl žalobu stěžovatele proti napadenému rozhodnutí a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. Městský soud předně uvedl, že stěžovatel žádal informace od ministerstva spravedlnosti. Úkolem státní správy soudů je však ve smyslu § 118 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, vytváření podmínek k řádnému výkonu soudnictví po stránce personální, organizační, hospodářské a finanční. Zaměstnavatelem soudce je příslušný soud, nikoli ministerstvo spravedlnosti, a proto zpracovatelem a správcem osobních údajů je soud. Soudci, o jejichž osobní citlivé údaje stěžovatel žádal, tak nejsou v pracovněprávním vztahu ani v postavení nadřízenosti či podřízenosti vůči žalovanému ministerstvu spravedlnosti. Podle městského soudu tak žalovaný nedisponuje seznamem, který požaduje stěžovatel.

Dále městský soud připomněl, že soud, jako správce a zpracovatel má právo pro plnění svých úkolů v souladu s § 10 zák. č. 101/2000 Sb. používat, případně i jiným osobám sdělovat, ty osobní údaje, které se týkají výlučně jeho pracovních aktivit a zjevně nevypovídají o jeho soukromém životě. Soud jako zaměstnavatel tak může, je-li to potřebné k plnění jeho úkolů, a zvláštní zákon nestanoví jinak, bez souhlasu zaměstnance sdělit jeho jméno a příjmení, akademický titul, funkční zařazení a příp. i platové rozmezí, které tomuto zařazení odpovídá, popř. i kontaktní údaje zaměstnance

na jeho pracoviště a je-li to ve veřejném zájmu také informace o náplni a výsledcích jeho pracovní činnosti. Jde-li však o jiné údaje, je třeba zveřejnění těchto údajů podřídit režimu zákona č. 101/2000 Sb. Protože na údaj o politické příslušnosti nedopadá žádná z výjimek podle § 5 odst. 2 písm. a) – g) zák. č. 101/2000 Sb., může zaměstnavatel, tj. soud, zveřejnit tyto požadované údaje pouze se souhlasem zaměstnance, tedy soudce. Městský soud proto dospěl k závěru, že soud, který je zaměstnavatelem a spravuje tak osobní údaje soudce (svého zaměstnance), je stejně jako kterýkoli jiný zaměstnavatel povinen chránit údaje týkající se jeho soukromí, a nemůže tak vytvářet či shromažďovat takové osobní údaje.

K námitce stěžovatele, že požadované údaje o členství soudců v KSČ před rokem 1989 nejsou citlivými osobními údaji, nýbrž jen prostými osobními údaji ve smyslu § 4 písm. a) zák. č. 101/2000 Sb. městský soud uvedl, že údaj o členství v jakékoli straně je „citlivým údajem“ ve smyslu § 4 písm. b) zák. č. 101/2000 Sb., neboť členství v politické straně vypovídá o politických postojích subjektů. Zpracovávat tyto údaje je proto možné pouze za podmínek § 9 tohoto zákona. Z těchto důvodů městský soud shledal jako nesprávné tvrzení stěžovatele i stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 2. 7. 2007. Podle městského soudu nelze rozlišovat mezi jednotlivými osobními údaji jako jsou např. členství v politické, náboženské či odborové organizaci či tomu odpovídající přesvědčení, přestože se tohoto stěžovatel v žalobě dovolává s poukazem na nižší míru ochrany osobnostních práv osob ve veřejných funkcích. Jednotlivé články Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) je třeba aplikovat striktně vůči všem stejnou mírou, neboť každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo zneužíváním údajů o své osobě. Podle městského soudu nelze z důvodu odtajnění minulosti osob, které vykonávají soudcovskou funkci, vykládat účelově jednotlivé články Listiny tak, že obsah těchto článků platí a je závazný jen pro osoby, které nejsou soudci, nebo pro ty, kdo byli v minulosti členy KSČ. Takový výklad by byl totiž účelový a v rozporu s čl. 1 Listiny, jenž stanoví, že lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti a právech. Charakter požadovaných informací týkajících se osobních citlivých údajů podle závěru městského soudu brání jejich poskytnutí, a proto žalobu podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku městského soudu podal stěžovatel kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a c) s. ř. s. Důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spatřoval stěžovatel v nerespektování nálezu Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2007, sp. zn. IV ÚS 23/05, z něž údajně vyplývá, že je dán veřejný zájem na veřejné dostupnosti informací o minulosti soudců. Rovněž se ohradil proti závěru městského soudu, že požadované informace jsou citlivým údajem ve smyslu § 4 písm. b) zák. č. 101/2000 Sb. Podle něj se naopak jedná pouze o osobní údaj podle § 4 písm. a) zák. č. 101/2000 Sb., a jako takový měl být stěžovateli sdělen podle § 5 odst. 2 písm. f) zák. č. 101/2000 Sb. Odmítl také způsob, jakým městský soud vyložil ochranu osobnostních práv s tím, že každá osoba získala veřejnou funkci soudce na základě vlastního rozhodnutí, v jehož důsledku se její minulost stává předmětem veřejného zájmu veřejnosti. Přitom ve smyslu čl. 17 odst. 5 Listiny jsou osobnostní práva osob zastávajících veřejné úřady fakticky slabší než obdobná práva ostatních občanů. V rámci důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. se ohradil proti závěru, že žalovaný nedisponuje údaji o členství soudců v KSČ před rokem 1989, resp. není schopen si je

opatřit. Důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. je podle stěžovatele dán tím, že bylo porušeno právo na zákonného soudce ve smyslu čl. 38 odst. 1 Listiny, neboť senát rozhodujícího o žalobě nebyl sestaven podle platného rozvrhu práce. Poté co dva soudci vyslovili svoji podjatost totiž věc rozhodoval, soudce z designovaného senátu, náhodně vybraný soudce ze zastupujících senátů a jako předseda senátu byl určen soudce ze senátu, který nebyl určen k zastupování senátu 10 Ca. Takový postup však nevyplývá z rozvrhu práce. Obsazení senátu tak nese znaky nahodilosti či dokonce účelovosti. Podle stěžovatele je takový postup rovněž v rozporu se stálou judikaturou Ústavního soudu, např. s nálezem ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 307/03. Z těchto důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a vrátil věc městskému soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém se ztotožňuje s napadeným rozsudkem soudu.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto nejprve zkoumal, zda řízení před městským soudem nebylo zmatečné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Řízení před soudem je zmatečné tehdy, pokud chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce (§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud si proto vyžádal od městského soudu rozvrh práce ve znění účinném k době rozhodování o věci vedené pod sp. zn. 10 Ca 247/2007 a vyjádření ke konkrétnímu složení senátu 10 Ca, který věc projednával a rozhodl. Městský soud zaslal úplné a oficiální znění rozvrhu práce s tím, že z něj podle jeho názoru vyplývá vzájemná zastupitelnost všech specializovaných soudců ve správním soudnictví a že u každého oddělení jsou dva zastupující senáty pro možnost operativního zastoupení odpovídajícího jednacím dnům jednotlivých senátů. Předseda městského soudu připomněl, že poté, co „Mgr. Jana Brothánková a JUDr. Jan Ryba uvedli důvody připouštějící pochybnosti o nepodjatosti (č. l. 26 a 27 spisu)“, určil na č. l. 28 spisu k projednání věci podle personálního obsazení úseku správního soudnictví daného rozvrhem práce a podle zákonných kritérií jiné složení senátu. Vedle „stálé“ členky senátu JUDr. Ludmily Sandnerové určil předsedou senátu, JUDr. Ladislava Hejtmánka, zákonného soudce úseku správního soudnictví, u něhož s ohledem na jeho věk jako u jediného z předsedů senátů úseku správního soudnictví nemohla přicházet v úvahu pochybnost o nepodjatosti z důvodu uvedeného stěžovatelem, a dále na místo dalšího člena senátu určil Mgr. Martina Kříže, působícího v senátu, který běžně personálně zastupuje senát 10 Ca a jehož určení zjevně není předmětem námítky kasační stížnosti.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Ustanovení § 8 odst. 3 s. ř. s. stanoví, že soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí **podle rozvrhu práce** jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

Podle § 41 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“), se rozdělení jednotlivých věcí, které mají být u soudu projednány a rozhodnuty, do soudních oddělení řídí rozvrhem práce. Podle § 42 citovaného zákona **se v rozvrhu práce soudu zejména jmenovitě určují soudci tvořící senát,** samosoudci, přísedící, asistenti soudců, vyšší soudní úředníci, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé, kteří budou působit v jednotlivých soudních odděleních /písm. a)/, stanoví okruh věcí, které se projednávají a rozhodují na pobočce soudu (§ 13) /písm. b)/, stanoví způsob rozdělení věcí mezi jednotlivá soudní oddělení /písm. c)/, **určují soudci, kteří budou zastupovat v jednotlivých odděleních soudce, kteří nemohou věc z důvodu nepřítomnosti nebo vyloučení** anebo z jiných důvodů stanovených zákonem **projednat a rozhodnout** /písm. d)/, určuje zastupování asistentů soudců, vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků a soudních vykonavatelů působících v jednotlivých soudních odděleních pro případ, že nemohou provést úkony ve věci z důvodu nepřítomnosti nebo vyloučení anebo z jiných vážných důvodů /písm. e)/.

Podle § 1 odst. 2 instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3. 12. 2001, č. 505/2001, kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vnitřní a kancelářský řád“), se **v rozvrhu práce mimo jiné stanoví způsob rozdělení věcí mezi jednotlivá soudní oddělení,** která se vytvářejí pro jednotlivé senáty a samosoudce; stanoví se i způsob rozdělení věcí mezi předsedy senátů, pokud jich působí více v jednom oddělení. Zároveň se **jmenovitě určí soudci,** přísedící, vyšší soudní úředníci, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé pro působení v jednotlivých odděleních **a stanoví se jejich zastupování pro případ nepřítomnosti delší než tři měsíce nebo vyloučení** anebo z jiných důvodů stanovených zákonem (u soudců) či z jiných vážných důvodů (u vyšších soudních úředníků) **tak, aby bylo zřejmé, který senát nebo soudce,** vyšší soudní úředník, soudní tajemník nebo soudní vykonavatel **věc projedná a rozhodne.**

Z úplného a oficiálního znění rozvrhu práce Nejvyšší správní soud zjistil, že senát 10 Ca, do kterého předmětná věc napadla, byl v dané době složen z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Jana Ryby, CSc. a JUDr. Ludmily Sanderové. Zastupujícím senátem byl 9. a 12. senát. Senát 9 Ca byl tvořen předsedkyněmi senátu

JUDr. Naděždou Řehákovou, zástupkyní předsedkyní senátů JUDr. Ivankou Havlíkovou a soudcem Mgr. Martinem Křížem. Senát 12 Ca byl složen z předsedkyně JUDr. Miroslavy Hrehorové a zástupce předsedkyně senátu Mgr. Jiřího Tichého a soudkyň JUDr. Jitřenky Kopecké a Mgr. Dany Černovské. JUDr. Ladislav Hejtmánek byl předsedou senátu 7 Ca.

Nejvyšší správní soud považuje za vhodné zdůraznit, že stěžovatel nepodal námitku podjatosti a ani nepožadoval, aby ve věci rozhodovali soudci, kterým v roce 1989 bylo méně než 18 let. Stěžovatel pouze požádal, aby věc nerozhodovali soudci, kteří byli členy KSČ před rokem 1989. Zároveň uvedl, že mu není známo, kdo je takovou osobou, byť se tak domnívá o Mgr. Janě Brothánkové a JUDr. Janu Rybovi. V návaznosti na to oznámila předsedkyně senátu Mgr. Jana Brothánková předsedovi Městského soudu v Praze, že podle jejího názoru je vyloučena z projednávání věci pro podjatost ve smyslu § 8 odst. 3 s. ř. s., protože působila na prokuratuře před rokem 1989. Následně dne 10. 9. 2008 navrhl JUDr. Jan Ryba, aby byl z důvodu věku a uvedení svého jména stěžovatelem vyloučen z projednávání věci pro podjatost. Ze spisu je zřejmé, že předseda soudu považoval uvedené důvody, pro které se oba soudci cítili podjatí, za dostatečné, a proto určil senát tak, aby věc projednávali a rozhodovali soudci, u nichž by s ohledem na jejich věk nepřicházela v úvahu pochybnost o jejich podjatosti.

Nejvyšší správní soud však shledal, že tento postup nebyl zcela v souladu s § 8 odst. 3 s. ř. s., neboť jmenování soudci nebyli určeni **podle rozvrhu práce**, jak to citované ustanovení požaduje. Podle § 1 odst. 2 vnitřního a kancelářského řádu má rozvrh práce stanovit, který konkrétní senát nebo soudce věc projedná a rozhodne, pokud je jmenovitě určený soudce vyloučen z projednávání a rozhodování věci. V rozvrhu práce městského soudu je jako zastupující senát uveden senát 9 Ca a 12 Ca. V dané situaci tak měl předseda soudu podle rozvrhu práce městského soudu určit namísto vyloučených soudců soudce ze senátů 9 Ca či 12 Ca. Teprve pokud by takto určení soudci vyslovili svoji podjatost ve věci a předseda soudu dospěl k závěru, že je dán důvod podjatosti těchto soudců, případně pokud by stěžovatel namítl podjatost těchto soudců a Nejvyšší správní soud by shledal, že vznesená námitka je důvodná, bylo by možné složit senát i ze soudců, kteří nejsou členové zastupujících senátů určených rozvrhem práce. Až za této situace by se uplatnil názor předsedy soudu o vzájemné zastupitelnosti všech specializovaných soudců městského soudu vyplývající z ustanovení § 9 odst. 1 s. ř. s. V dané věci však byl senát 10 Ca doplněn o výše uvedeného soudce ze 7. senátu, aniž by bylo rozhodováno o vyloučení z projednávání a rozhodování věci soudců senátů 9 Ca a 12 Ca, kteří byli rozvrhem práce stanoveni jako zastupující soudci v případě, že by stávající zákonní soudci senátu 10 Ca byli vyloučení. Senát 10 Ca tak byl určen v rozporu s rozvrhem práce, a proto nebyl složen v souladu s § 8 odst. 3 s. ř. s., čímž bylo porušeno stěžovatelovo právo na zákonného soudce.

Ústavní imperativ, dle něhož „*nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci*“, je přitom ochranou proti libovolnému či účelovému obsazení jednajícího soudu ad hoc [sp. zn. III. ÚS 711/01, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu (dále jen "Sbírka rozhodnutí"), svazek 26, náleze č. 66]. Právo na zákonného soudce (tj. příslušnost soudu a soudce) není vyčerpáno jen zákonným vymezením věcné, funkční a místní příslušnosti soudu ani pouhým zákonným vymezením obsazení soudu. Součástí základního práva na

zákonného soudce je i zásada přidělování soudní agendy a určení složení senátů na základě pravidel obsažených v rozvrhu práce soudů [sp. zn. III. ÚS 232/95, sp. zn. III. ÚS 230/96, sp. zn. III. ÚS 200/98, či sp. zn. III. ÚS 293/98 (Sbírka rozhodnutí, svazek 5, nález č. 15; svazek 8, nález č. 65; svazek 12, nález č. 155; svazek 13, nález č. 11) a dalších]. Mezi požadavky, jež vyplývají pro rozvrh práce z čl. 38 odst. 1 Listiny, patří dále předvídatelnost a transparentnost obsazení soudu včetně zastupování ve vztahu k účastníkům řízení. Zastoupení soudců se stejně jako složení senátů musí řídit předem stanovenými pravidly určenými rozvrhem práce (viz nález Ústavního soudu 27. 05. 2004, sp. zn. IV. ÚS 307/03, či sp. zn. III. ÚS 29/01, Sbírka rozhodnutí, svazek 24, nález č. 153). V dané věci tomu však tak nebylo, neboť senát 10 Ca, který předmětnou žalobu projednával a rozhodl, byl předsedou městského soudu určen v rozporu s § 8 odst. 3 s. ř. s.

Podle Nejvyššího správního soudu tato situace rovněž vyplývá ze stěžovatelem vytýkaného nedostatku rozvrhu práce městského soudu. Není z něho totiž patrné, který konkrétní soudce ze zastupujících senátů má zastupovat vyloučeného soudce daného senátu. Přitom podle § 42 zákona o soudech a soudcích se v rozvrhu práce soudu zejména jmenovitě určí soudci tvořící senát, přičemž se určí i soudci, kteří je v případě jejich vyloučení budou zastupovat v jednotlivých odděleních. Rovněž podle § 1 odst. 2 vnitřního a kancelářského řádu mají být v rozvrhu práce jmenovitě určeni soudci a stanovena pravidla pro zastupování tak, aby bylo zřejmé, který senát nebo soudce či jiný zaměstnanec soudu věc projedná a rozhodne. Z pravidel uvedených v rozvrhu práce by tak mělo být zřejmé, kdo jmenovitě danou věc bude projednávat a rozhodovat. Takový závěr však z rozvrhu práce městského soudu nelze učinit, neboť z něj zcela jednoznačně nevyplývá, zda měl věc projednávat a rozhodovat Mgr. Martin Kříž či JUDr. Naděžda Řeháková nebo JUDr. Ivanka Havlíková, případně výše zmínění členové dalšího zastupujícího senátu 12 Ca. Přitom nelze přehlédnout, že předseda soudu při určení zastupujícího soudce Mgr. Martina Kříže (ani zastupujícího předsedy senátu JUDr. Ladislava Hejtmánka) podle § 8 odst. 3 s. ř. s. svůj postup nijak neodůvodnil, zejména však nebyl nijak vyložen v rozsudku městského soudu, přestože stěžovatel tyto námitky vůči složení senátu 10 Ca vznášel již před jednáním ve věci. Výklad, který ve vyžádaném vyjádření stručně provedl předseda Městského soudu v Praze, je nepřijatelný, protože nevyplývá ani ze zákona o soudech a soudcích, ani z vnitřního a kancelářského řádu, a nelze jej dovodit ani z dikce s. ř. s. ani ze smyslu ústavně garantovaného práva na zákonného soudce.

Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud shledal, že rozvrh práce městského soudu vydaný předsedou soudu Městského soudu v Praze po projednání s příslušnou soudcovskou radou neodpovídá zákonu o soudech a soudcích ani vnitřnímu a kancelářskému řádu, kteréžto předpisy podrobně provádějí výše popsané základní právo na zákonného soudce stanovené v čl. 38 odst. 1 Listiny. Předmětný rozvrh práce řeší, který konkrétní senát, resp. senáty, funkcionáři soudu a další soudci zastupují senát 10 Ca jako celek, nikoli již však pořadí jednotlivých soudců, kteří mají jednotlivé členy tohoto senátu zastupovat. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že na nesprávný postup při určování zastupujících soudců a nedostatky v rozvrhu práce byl městský soud upozorňován již dříve Ústavním soudem, jak správně uváděl stěžovatel (viz nález Ústavního soudu 27. 05. 2004, sp. zn. IV. ÚS 307/03).

Z výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že řízení před městským soudem bylo zmatečné, neboť věc rozhodoval nesprávně obsazený soud, čímž je dán kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. pro zrušení napadeného rozsudku.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. je městský soud vázán názorem vysloveným v tomto rozsudku. V novém rozhodnutí rozhodne městský soud také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 věty první s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. července 2009

Průcha

JUDr. Petr
předseda senátu